

Arjan Swinkels tussen zijn waterbuffels (foto: Gert van de Bosch)

Arjan Swinkels startte succesvolle waterbuffelboerderij in Son en Breugel

‘De Stoerderij interessant voorbeeld van Ondernemend Natuurnetwerk’

In amper tien jaar heeft Arjan Swinkels zijn waterbuffelboerderij De Stoerderij in Son en Breugel gemaakt tot wat hij “een interessant voorbeeld van Ondernemend Natuurnetwerk Brabant” noemt. Met dank aan zijn gedurfde keuzes, een slim marketingconcept én een scherp oog voor de mogelijkheden om ondernemerschap te combineren met de aanleg van nieuwe natuur. “Wij laten hier zien dat je natuur kunt maken en ondertussen financieel je broek kunt ophouden.”

Arjan Swinkels is in 2010 De Stoerderij begonnen op de plek waar ooit zijn opa en vader een traditioneel melkveehouderij hadden. Dat Swinkels juist daar zijn bedrijf begon was minder vanzelfsprekend dan het lijkt. “Ik had aanvankelijk helemaal geen interesse om het familiebedrijf over te nemen.” In plaats daarvan trok hij naar Tilburg om een opleiding Sporteconomie

te volgen en ging hij na zijn studietijd aan de slag als consultant in de zorg. “Pas toen ik een jaar of 30 was en mezelf de vraag stelde of dit wel was wat ik wilde doen, begon het te kriebelen”, vertelt Swinkels. “Ik ging me verdiepen in wat ik nog met de oude boerderij (zijn vader was inmiddels overleden- red.) kon doen. Opnieuw koeien houden was geen optie meer. In de

jaren 90 was het melkquotum verkocht en een nieuw quotum kopen was financieel onhaalbaar. Toch had ik een voorkeur om iets met vee te doen. Waarbij ik vooral het melken van vee leuk vind. Veel charmanter dan alleen vee te houden voor het vlees.” De Sonse ondernemer ging op zoek naar alternatieven. Schapen of geiten houden was op dat moment, niet lang na de uitbraak van Q-koorts in Brabant, geen verstandige keuze. Uiteindelijk kwam hij uit bij de waterbuffel, een diersoort waar hij zegt “verliefd” op te zijn geworden. “Waterbuffels zijn robuuste beesten die heel goed in de natuur passen. Vooral ook in natte natuur. Daar kunnen ze beter tegen dan koeien.”

Familiekudde

Toen Arjan Swinkels in september 2010 met De Stoerderij begon had hij negen kalfjes. In de jaren daarna is zijn kudde gegroeid naar 104.”Een dergelijke omvang heb je nodig om omzet te kunnen maken én om noodzakelijke investeringen te kunnen doen.”

Bij De Stoerderij wordt gewerkt met een familiekudde. De kalfjes blijven drie maanden bij hun moeder en worden niet direct, zoals bij veel melkveehouderijen gebeurt, na de geboorte direct gescheiden van hun moeder. Een familiekudde zorgt zo voor gezondere dieren, met meer natuurlijk gedrag. Na ongeveer drie maanden worden de kalfjes geleidelijk gescheiden van hun moeder. De stiertjes worden ondergebracht bij de andere stieren, de vrouwelijke kalfjes blijven tijdelijk in een aparte groep.

De keuze voor de familiekudde heeft één groot nadeel: een lagere melkopbrengst. “Ze produceren weliswaar minder dan koeien, maar wát ze geven is mooi vet.” De Stoerderij compenseert de lagere opbrengst door de melk niet aan een fabriek te leveren, maar er zelf producten van te (laten) maken en te verkopen.

Foto: Gert van de Bosch

Grond nodig

Om een grote waterbuffelkudde te kunnen onderhouden is veel grond nodig. Slechts een deel van de buffels geeft melk en loopt daarom in de buurt van de boerderij. Voor de overige buffels moest elders een plek worden gezocht. De familie had zelf nog 9 hectare in eigendom en kon via Staatsbosbeheer 20 hectare grond extra pachten, maar dat was nog niet voldoende. Tot Arjan Swinkels werd geattendeerd op Natuurlijk Ondernemen, een initiatief van Groen Ontwikkelfonds Brabant, waarbij grond beschikbaar kwam voor goede plannen voor Ondernemend Natuurnetwerk.

Waar veel collega-boeren aangaven “niks te kunnen met grond waar natuur gerealiseerd moet worden”, zag Arjan Swinkels wél direct kansen. Op voorwaarde dat de gronden die hij zou verwerven ook beweid mochten worden. “Ik hou van de dynamiek van dieren die in

foto: Gert van de Bosch

de wei lopen. Dat geldt niet alleen voor mij, maar ook voor veel burgers. Ook zij willen grazende buffels zien. Zeker de consumenten die bereid zijn meer te betalen voor een natuurlijk product hechten veel waarde aan natuur en natuurontwikkeling.”

Swinkels kreeg twee percelen toegewezen: in Mierlo, waar nu het jongvee loopt, en in Son. De laatstgenoemde locatie ligt aan De Dommel en in de omgeving van een drukke weg. Swinkels heeft daar, met toestemming van Groen Ontwikkelfonds Brabant, kruiden- en faunairijk grasland van mogen maken. De grote poel die in het perceel lag wordt nu gebruikt als zwembad voor de waterbuffels. Hij heeft bovendien een vlechtheg en 25 knotwilgen geplant en een elzensingel aangelegd. “Wij hebben de vrijwilligers van de lokale IVN erbij betrokken. Met hun kennis van flora en fauna hebben zij een grote bijdrage geleverd aan het vergroten van de natuurwaarde van dit gebied.”

Anders denken

Swinkels was geen pionier (“ik was de 7^e ondernemer die startte met het houden van waterbuffels”), maar hij pakte het wel anders aan dan zijn voorgangers. Waar de meeste bedrijven zich specialiseerden heeft Arjan Swinkels er bewust voor gekozen om buffels voor zowel de melk - en alle producten die je daarvan kan

maken- als het vlees te houden “Achteraf gezien is het mijn geluk geweest dat ik niet al meteen het bedrijf van mijn ouders heb overgenomen. Zo kwam ik niet in het vanzelfsprekende stramien van veel agrarische bedrijven terecht, maar moest ik het zelf gaan uitzoeken. Ik had geen netwerk in de boerenwereld, maar wist dankzij mijn studie wel wat van marketing.”

‘Stoer’

Het resultaat van het ‘anders denken’ is het door hem ontwikkelde ‘Stoer’-concept. ‘Stoere zuivel’, zoals melk, yoghurt, ijs en buffelmozzarella, worden op zijn bedrijf verkocht, maar ook bij de plaatselijke supermarkt, winkels in de omgeving en via organisaties als Boerschappen. Het ‘stoere vlees’ wordt via crowdfunding aan de man gebracht. Wie € 100 investeert in De Stoerderij krijgt later in dat jaar zijn investering plus een rendement van 25% terug. In natura. Zijn innovatieve aanpak leverde hem de Groenprijs van de provincie Noord-Brabant op. Daarnaast is hij gevraagd als inspiratiebedrijf voor natuurinclusieve landbouw en vinden regelmatig excursies op zijn bedrijf plaats.

Groeien?

Of hij zijn bedrijf in de komende jaren nog verder wil laten groeien? “Meer dan dit gaan we niet doen”, zegt Swinkels stellig. “We halen er nu een prima boterham uit en daar zijn we tevreden mee. Nog wat meer grond, dat zou wel mooi zijn. Niet om er nog meer waterbuffels te laten grazen, maar onze grond wat extensiever te kunnen benutten.”